

Kortlægning af yngle- og rastefugle 2022.

LIFE Clima-Bombina - Knudshoved Odde

Af: Thomas W.
Johansen/SeNatur

VORDINGBORG
KOMMUNE

Kortlægning af yngle- og rastefugle 2022. LIFE Clima-Bombina - Knudshoved Odde

Undersøgelsen er foretaget af:

SeNatur

Thomas W. Johansen

Hærvejen 10

4660 Store Heddinge

E-mail: thomas.w.johansen@gmail.com

Tlf.: +45 51 90 56 00

Undersøgelsen er foretaget for:

Vordingborg Kommune, Afdeling for Natur, Miljø og Veje i forbindelse med EU LIFE Clima-Bombina

Forside: Klyder. Alle fotos ©Thomas W. Johansen/SeNatur

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Ansvarsfraskrivelse

Denne rapport er udarbejdet som led i LIFE projektet LIFE18 NAT/DK/000732 LIFE Clima-Bombina som støttes økonomisk af EU Kommissionen. I henhold til artikel II.7.2 i General Conditions kan de holdninger og den viden, der kommer til udtryk i rapporten, under ingen omstændigheder blive betragtet som EU Kommissionens officielle holdning og EU Kommissionen er ikke ansvarlig for den videre brug af oplysningerne i rapporten.

Indhold

INLEDNING OG FORMÅL	3
SAMMENFATNING.....	3
METODE.....	4
VEJRFORHOLD.....	4
UNDERSØGELSESMRÅDE	5
RESULTATER - YNGLEFUGLE	6
KOMMENTARER TIL SAMTLIGE ARTER AF YNGLENDE VANDFUGLE OG UDVALGTE ARTER AF YNGLENDE LANDFUGLE.....	10
RESULTATER - RASTEFUGLE.....	15
ØVRIGE OBSERVATIONER – RASTENDE FUGLE.....	17
REFERENCER	18
BILAG 1 - ARTSGENNEMGANG MED UDBREDELSESKORT.....	19

Indledning og formål

Som en del af det igangværende EU LIFE Clima-Bombina-projekt har Vordingborg Kommune i samarbejde med Ravn-Nature, Miljøstyrelsen Sjælland og Rosenfeldt Gods foretaget naturforbedrende tiltag på Knudshoved Odde i området mellem Knudsskov og Draget. Markarealer er taget ud af drift, dræn er blevet nedlagt og nye søer samt vandhuller er etableret. Markarealerne er blevet tilsået med hjemhørende planter og der er sat køer og heste ud til at pleje naturområdet. I to af de nye søer er der etableret fugle-øer. Formålet er bl.a. at sikre gunstig bevaringsstatus for områdets fugle herunder især klyde. Denne kortlægning af yngle- og rastefugle har til formål at effektivere tiltagenes påvirkning af fuglelivet kort efter etablering af større vandhuller og vådområder. Fokus i rapporten er på fugle tilknyttet de nye vådområder, men også yngle-fugle i hegn og på overdrev er medtaget.

Sammenfatning

I foråret og sommeren 2022 blev der foretaget en kortlægning af ynglefugle og optællinger af rastefugle på Knudshoved Odde. Området der blev undersøgt, var området mellem Knudsskov og Draget (Figur 1). Undersøgelserne blev foretaget ved ti besøg fordelt med to besøg på hver af fem undersøgelsesperioder. Undersøgelsesperioderne startede midt i april til midt i juni, og blev foretaget med ca. 15 dages mellemrum.

Baggrunden for undersøgelse er, at Vordingborg Kommune i samarbejde med Rosenfeldt Gods har foretaget naturforbedrende tiltag i området: Markarealer er taget ud af drift, dræn er blevet nedlagt og nye søer samt vandhuller er etableret. Markarealerne er blevet tilsået med hjemhørende planter og der er sat køer og heste ud til at pleje naturområdet.

Undersøgelserne resulterede i kortlægning af 51 arter af ynglefugle og optælling af 47 arter af rastefugle.

Kortlægningerne af ynglefugle resulterede i mellem 386-426 par. Talrigeste art af ynglefugle målt i antal par var Sanglærke (ca. 110 par), Tornsanger (44 par), Klyde (39 par) og Hættemåge (25 par). To arter af ynglefugle der er på udpegningsgrundlaget for EF Fuglebeskyttelsesområdet F81 er fundet ynglende indenfor undersøgelsesområdet i denne undersøgelse: Klyde og Rødrygget Tornskade. Især etableringen af en koloni af hele 39 par Klyder er bemærkelsesværdig. Klydekolonien klarede sig godt, og det vurderes, at rigtig mange unger kom på vingerne og at Klydernes ynglesucces dermed var høj.

Optællingerne af rastefugle resulterede i, at der maksimalt blev talt 3.521 rastende trækfugle. De 3.521 rastende fugle blev optalt under første undersøgelsesperioden den 16. – 17. april 2022. De mest talrige arter var Bramgås (3.110 den 16.-17. april 2022 og 452 den 2.-3. maj 2022) og Hjejle (195 den 16.-17. april 2022). Blandt de 47 forskellige arter af rastefugle der blev observeret, er seks arter på udpegningsgrundlaget for EF Fuglebeskyttelsesområdet F81 (højeste antal pr undersøgelsesperiode angivet i parentes): Blishøne (67), Bramgås (3.110), Grågåse (25), Knopsvane (3), Krikand (44) og Taffeland (1).

Metode

Kortlægningen af yngle- og rastefugle blev foretaget over fem besøg i perioden 15. april 2022 - 15. juni 2022. Hvert af de fem besøg blev foretaget over to dage.

Datoerne for de fem undersøgelsesperioder:

1. 16. og 17. april 2022
2. 02. og 03. maj 2022
3. 15. og 16. maj 2022
4. 01. og 02. juni 2022
5. 12. og 15. juni 2022

Kortlægningerne i denne undersøgelse er udført med programmet BioGis. BioGis er en applikation, der er udviklet af SeNatur til en præcis "on site" kortlægning af fugle. Kortlægningen er baseret på Google-earth satellitfotos. Applikationen BioGis er udviklet til Android 6.0 eller nyere og kan anvendes til såvel smartphone som tablets. Når BioGis anvendes sammen med en ekstern bluetooth GLONASS GPS modtager, er nøjagtigheden for optællerens position inden for ca. en meter.

Udfordringen i denne undersøgelse har været, at Google Earth baggrundskortet i BioGis ikke var opdateret ift. de mange nyetablerede søer og ynglefugleøer på Knudshoved Odde, hvormed det har været svært at angive helt præcise placeringer for ynglefuglene. Dette har dog ikke ændret på, at BioGis har været vigtigt i forhold til, at holde styr på antallet af ynglepar og har sikret, at der ikke er foretaget dobbeltregistreringer.

Vejrforhold

Kortlægningen af yngle- og rastefugle blev uden undtagelser foretaget under særdeles gode vejrforhold (Tabel 1).

Tabel 1. Oversigt over vejrforhold. Vejrobservationerne er på alle dage foretaget omkring kl. 8:00.

Dato	Vindretning	Vindstyrke (m/sek)	Skydække (x/8)	Temperatur (°C)	Sigt
16-apr-22	Vest	2	1	10	god
17-apr-22	Vest	1	2	3	god
02-maj-22	Vest	1	1	3	god
03-maj-22	Vest	7	8	9	god
15-maj-22	Vest	5	0	11	god
16-maj-22	Nordøst	0	4	13	god
01-jun-22	Nordvest	1	4	13	god
02-jun-22	Sydvest	5	4	10	god
12-jun-22	Sydvest	4	2	16	god
15-jun-22	Vest	3	4	14	god

Undersøgelsesområde

Det samlede undersøgelsesområde har et areal på ca. 175 hektar. Undersøgelsesområdet blev inddelt i 10 delområder. Formålet med at inddele området i 10 delområder var, at sikre at alle dele af undersøgelsesområdet blev kortlagt ved hvert af de fem undersøgelsesperioder af to dage og sikre en ligelig fordeling af indsatsen.

Figur 1. Undersøgelsesområdet for kortlægning af fugle på Knudshoved Odde opdelt i 10 delområder.

Undersøgelsesområdet er en del af Natura 2000-området nr. 169: Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde. Det består af Habitatområde H148 og Fuglebeskyttelsesområde F81. Der er udarbejdet en Natura 2000-handleplan 2016-2021.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 81

Fugle:	Knopsvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Sædgås (T)
	Bramgås (T)	Spidsand (T)
	Skeand (T)	Krikand (T)
	Taffeland (T)	Troldand (T)
	Lille skallesluger (T)	Havørn (TY)
	Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Dværgterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Rødrygget tomskade (Y)	

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Figur 2. Oversigt over udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde F81 (Miljøstyrelsen, 2020).

Resultater - Ynglefugle

Der blev i 2022 samlet kortlagt 386-426 par ynglefugle (Tabel 2) indenfor undersøgelsesområdet (Figur 1). Disse ynglepar var fordelt på 51 forskellige fuglearter. Af disse 51 fuglearter var 23 arter vandfugle og 28 arter landfugle. Det samlede antal ynglepar af vandfugle talte i 2022 mellem 127-165 par. Det samlede antal ynglefugle af landfugle talte i 2022 ca. 261 par.

Ynglefugle på udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde F81

Blandt de 51 arter af ynglefugle, der er kortlagt i denne undersøgelse, er to arter: Klyde og Rødrygget Tornskade på udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde F81.

Klyde

Der har i 2022 etableret sig en Klydekoloni på Knudshoved Odde indenfor undersøgelsesområdet. Kolonien har i 2022 været på mindst 39 par. Samtlige par har ruget på øer i de nyanlagte søer syd for vejen mellem Knudsskov og Paradiset. Hele kolonien etablerede sig først på øerne i søen neden for Knudsskovgård. Midt i yngleperioden vandrede heste ud på enkelte af øerne. Dette resulterede i, at omkring 10 par Klyders yngel mislykkedes i første omgang. Disse ca. 10 par påbegyndte yngel på øerne i søen ved Stengærds Mose. Ved den sidste undersøgelsesperiode midt i juni var enkelte af disse pars æg klækket, og der blev den 15. juni 2022 set tre kuld af nyklækket klydeunger.

Problemet med heste, der vader ud på fugleøerne, er Vordingborg Kommune nu opmærksomme på, og dyrene vil blive hegnet fra forud for yngleperioden i 2023.

Efter ægklækning vandrede ungerne med forældrefuglene ud i området og indtog samtlige af de nyanlagte søer og vandhuller (blå prikker i Figur 3).

Ynglesuccesen var god, og der var rigtig mange kuld på fire unger. Den 2. juni 2022 taltes 20 kuld med et gennemsnit på 2,7 unger pr kuld. To kuld, der tog ophold ved to mindre vandhuller, kunne følges gennem flere dage. Ved sidste undersøgelsesperiode den 15. juni 2022 var ungerne næsten flyvefærdige, og for begge kuld gjaldt det, at alle fire unger havde overlevet. Derudfra vurderes det, at prædation på Klyderne var forholdsvis lav. Medvirkende til dette kan også skyldes, at Klyderne er meget dygtige til at beskytte deres unger, lige som ungerne gemmer sig, når der er fare på færde (Figur 4).

Figur 3. Kort over forekomst af Klyde. De røde prikker viser ynglekolonierne hvor Klyderne rugede. Blå prikker viser de steder hvor der blev registreret Klyde med unger.

En søgning efter Klyde i DOF-Basen for perioden 2012-2022 viser kun registreringer af Klyde i 2022. Klyden er således en ny ynglearart inden for undersøgelsesområdet og har udelukkende kunne finde sig til rette på baggrund af de nyetablerede søer og ynglefugleøer.

Figur 4. Klydeunge, der gemmer sig, når forældrefuglene begynder at "alarmere".

Rødrygget Tornskade

Der har i 2022 sandsynligvis ynglet et par Rødrygget Tornskader i den vestlige del af Paradiset eller lige vest for. Der blev set en han ved de to undersøgelsesperioder først og midt i juni. I DOF Basen er der desuden registreringer af Rødrygget Tornskade hhv. den 11. juni 2022 og 30. juli 2022.

En søgning efter Rødrygget Tornskade i DOF-Basen for perioden 2012-2022 viser kun få observationer. Kun i årene 2021 og 2022 er der observationer midt i artens yngleperiode. I Basisanalysen for Natura 2000-område nr. 169: Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde (Miljøstyrelsen, 2020) er det beskrevet, at Rødrygget Tornskade siden 2018 er eftersøgt i området i NOVANA regi, og i disse undersøgelser er den ikke fundet indenfor undersøgelsesområdet (NOVANA undersøgelserne i 2022 er ikke medtaget i denne basisanalyse, da den ikke foreligger ikke i skrivende stund).

Foto:
Rødrygget
Tornskade
(han).

Tabel 2. Maksimale antal ynglepar pr. art i 2022.

Arter (ynglende)/Dato	Antal par i alt
Agerhøne	3
Atlingand	1
Blishøne	13
Blåmejse	1
Bogfinke	7
Bomlærke	7
Dobbeltbekkasin	0-1
Ederfugl	0-1
Engpiber	13
Gransanger	5
Gravand	5
Gråand	2-9
Grågås	5
Gråkrage	1
Gråstrubet Lappedykker	1
Gul Vipstjert	1
Gulbug	8
Gulspurv	5
Gærdesanger	15
Gærdesmutte	1
Havesanger	3
Hvid Vipstjert	2
Hættemåge	25
Jernspurv	3
Klyde ¹	39
Knarand	1-7
Knopsvane	0-3
Krikand	0-1
Kærsanger	1
Lille Lappedykker	6
Lille Præstekrave	2
Løvsanger	5
Munk	7
Musvit	2

¹ Ynglefugleart der er på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F81 - Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde.

Arter (ynglende)/Dato	Antal par i alt
Nattergal	2
Ringdue	3
Rødben	4
Rødrygget Tornskade ¹	1
Rødstjert	2
Sangdrossel	2
Sanglærke	107
Skeand	(0)2-8
Solsort	3
Stor Præstekrave	5
Stor Skallesluger	1
Stormmåge	2
Strandskade	3
Tornirisk	6
Tornsanger	44
Troldand	0-6
Vibe	10-17
Total	388-426

Kommentarer til samtlige arter af ynglende vandfugle og udvalgte arter af ynglende landfugle

VANDFUGLE

Atlingand: Der er observeret op til tre Atlingænder på en gang (2 hanner og 1 hun den 15-16. maj 2022). Efterfølgende er der observeret en han. Det vurderes deraf, at der mindst har ynglet et par Atlingænder.

Blishøne: Antallet af besatte Blishøne territorier toppede først i maj med hele 24 par. Siden dalede antallet af besatte territorier, og Blishønsene samlede sig i grupper af ikke ynglende fugle. Mindst 13 par gennemførte yngel.

Foto: Blishøne.

Dobbeltbekkasin: Der blev iagttaget en Dobbeltbekkasin på samme sted under de to første besøg midt i april. Siden sås ingen Dobbeltbekkasiner, og det vurderes, at arten ikke har ynglet inden for undersøgelsesområdet i 2022.

Ederfugl: Ar par luskede rundt i bevoksningen i den sydvestlige del af undersøgelsesområdet nær en bevoksning af bregner. På de efterfølgende besøg blev denne bregnebevoksning gennemgået grundigt uden resultat. Det vurderes, at Ederfugl ikke har ynglet inden for undersøgelsesområdet i 2022.

Gravand: Gennem hele undersøgelsesperioden sås der par og grupper af Gravænder. Mindst fem par sås med unger. De førte deres unger til de nyanlagte søer, og de syntes at forblive i den sø, de havde udvalgt sig i en længere periode.

Gråand: Det er altid svært at konstatere yngel af svømmeænder, med mindre man ser en hun med ællinger eller skræmmer den op fra redestedet. Dette var ikke tilfældet med Gråand. Der sås flere enlige hanner (ventehanner). Det vurderes, at der har været 2-9 par. Men det kan bestemt ikke udelukkes, at disse ventehanner kommer fra bestande, der ligger uden for undersøgelsesområdet.

Grågås: Der blev ikke fundet reder af Grågås, men der blev set fem par med unger ved Stikkelsbær Mose i den nordøstlige del af undersøgelsesområdet. Det kan ikke udelukkes, at disse voksne Grågæs med unger er kommet til fra nærliggende lokaliteter.

Gråstrubet lappedykker: To par sås rugede i hver sin sø. Den ene havde unger ved besøget den 15. maj 2022.

Foto: Gråstrubet Lappedykker.

Hættemåge: En koloni etablerede sig på øerne syd for Knudsskovgård. Kolonien etablerede sig mellem første og anden undersøgelsesperiode og talte 2. maj 2022 tre par. Kolonien voksede stødt hen gennem maj måned og toppede ved besøget den 1.-2. juni 2022 med 25 par. Det lykkedes ikke at få tal på, hvor mange af parrene der gennemførte yngel, men der sås adskillige par med unger. Ved besøgene den 12. og 15. juni 2022 var Hættemågekolonien splittet op, og der var nu ikke en samlet koloni. Årsagen skal formentlig findes i, at hesteflokken havde været ude på flere af øerne og har trampet rundt i kolonien. Det vurderes, at den største trussel mod de kolonirugende vandfugle er, at heste og køer kan vade over på øerne og nedtrampe rederne. Dette problem er Vordingborg Kommune nu opmærksom på, og i 2023 vil dyrene blive heget fra forud for yngleperioden.

Figur 5. Heste der er vadet ud på en af fugleøerne, hvorpå to Hættemåger rugede (15. juni 2022).

Klyde: Denne art er beskrevet nærmere i resultatafsnittet.

Foto: Ungevarselende Klyde.

Knarand: Det altid svært at konstatere yngel af svømmeænder, med mindre man ser en hun med ællinger eller skræmmer den op fra redestedet. Der blev inden for de fem undersøgelsesperioder ikke set Knarand med ællinger. Ved et besøg den 19. juli 2002, blev der set en hun med otte ællinger (Figur 6).

Figur 6. Knarand med otte ællinger den 18. juli 2022.

Knopsvane: Der blev hen gennem foråret set tre par Knopsvaner. Der blev ikke konstateret redebygning, og de tre par ynglede således ikke inden for undersøgelsesområdet i 2022.

Krikand: Der er i juni måned set enkelte Krikænder. Den 2.- 3. juni sås to hanner samt en enlig hun, der luskede rundt i bevoksningen. Dette gav mistanke om, at den kunne være ude at lede efter et egnet redested. Baseret på denne observation og at der i juni måned observeredes to hanner (ventehanner), vurderes det som muligt, at Krikand har ynglet inden for undersøgelsesområdet.

Lille Lappedykker: Der har etableret sig en fin bestand på seks par Lille Lappedykker inden for undersøgelsesområdet. Der har været observeret Lille Lappedykker i de fleste vandhuller og søer hen over undersøgelsesperioden, og der er konstateret redebyggende fugle.

Lille Præstekrave: Under besøget den 2.-3. maj 2022 observeredes der tre spillende hanner. Siden blev der kun observeret to par. Begge par formodes at yngle på de nyetablerede fugleøer.

Rødben: Der blev gennem det meste af undersøgelsesperioden observeret op til fire par Rødben. Der blev ikke konstateret hverken rede eller unger, men ud fra fuglenes adfærd tyder alt på, at de gennemførte yngel inden for undersøgelsesområdet, og at der var fire par.

Skeand: Der blev ikke konstateret sikker yngel af Skeand. Baseret på antal hanner (ventehanner) sidst i maj og først i juni, vurderes det, at Skeand kan have ynglet inden for undersøgelsesområdet med 2-8 par. To par vurderes væsentlig mere realistisk end otte par. Det kan absolut godt tænkes, at disse ventehanner tilhører ynglende hunner fra nærliggende lokaliteter som eksempelvis Hyltemade, og dermed kan antallet af ynglepar realistisk set også være nul.

Stor Præstekrave: Det vurderes, at der ynglede fem par Store Præstekraver inden for undersøgelsesområdet. Af disse fem par blev der konstateret voksne fugle med unger for fire af de fem ynglepar. To af parrene var på de nyetablerede fugleøer.

Stor Skallesluger: Der blev ifølge DOFbasen konstateret sikker yngel af Stor Skallesluger inden for undersøgelsesområdet. Men i en høj fyrrebeplantning på den sydvestlige del af øen er der opsat fire skalleslugerkasser, og der var tegn på, at der havde været fugle inde og kigge i kasserne (der var dun på kanten til indflyvningshullet på alle fire). Ifølge DOFbasen ynglede to par i disse kasser i 2022.

Stormmåge: To par ynglede inden for undersøgelsesområdet: Et par på den vestligste ø i søen ved Stengærds Mose og et par i den nordvestligste sø i søen syd for Knudsskovgård.

Strandskade: Det vurderes, at der har ynglet tre par Strandskade inden for undersøgelsesområdet. Mindst et par gennemførte yngel og fik unger på vingerne. Dette par ynglede på en af fugleøerne i søen syd for Knudsskovgård. De to øvrige par blev set rugende.

Troldand: Der blev ikke konstateret sikkert ynglende Troldænder. Troldand yngler sent, og hunner med unger ses normalt først fra midt i juli. Baseret på antallet af stedfaste par i området vurderes det, at der er mellem 0-6 ynglepar.

Vibe: Der er under en enkelt undersøgelsesperiode (15.-16. maj 2022) kortlagt 17 Vibeterritorier. På de efterfølgende besøg svandt antallet af Vibeterritorier ind. Den samlede ynglebestand vurderes til mellem 10 og 17 par. Der blev kun observeret tre par med unger, hvilket kan skyldes, at andre par skjulte sig i den høje vegetation omkring søerne. Mindst tre par Viber rugede på de nyetablerede fugleøer.

LANDFUGLE

Bomlærke: Ved de to første undersøgelsesperioder blev der ikke observeret Bomlærker inden for undersøgelsesområdet. Først ved besøgene midt i maj dukkede de første op: To syngende hanner. Omkring 1. juni var der fem syngende hanner, og inden den sidste undersøgelsesperiode 12. og 15. juni 2022 var der hele syv syngende hanner. Dette er en temmelig flot bestand for så lille et område. Bomlærkerne var knyttet til de nyanlagte overdrev.

Engpiber: Der har i 2022 ynglet omkring 13 par Engpibere. De er især udbredt i den vestligste del af undersøgelsesområdet.

Gul Vipstjert: Et enkelt par Gul Vipstjert sås gentagende gange i den centrale del af undersøgelsesområdet. Det vurderes, at der blot var dette ene par inden for undersøgelsesområdet. Øvrige observationer af Gul Vipstjert vurderes at være rastende fugle på gennemtræk.

Rødrygget Tornskade: Denne art er beskrevet nærmere i resultatafsnittet.

Sanglærke: Bestanden af Sanglærker inden for undersøgelsesområdet er stor og vurderes at være på ca. 110 par. Sanglærken er den talrigeste ynglefugl inden for undersøgelsesområdet. Den er udbredt over hele undersøgelsesområdet. Tætheden af Sanglærke synes særlig stor omkring de høje bakker fra Eskebjerg og mod vest.

Tornsanger: Med 44 par er Tornsanger den næst mest talrige art af ynglefugle inden for undersøgelsesområdet. Tornsangeren er knyttet til krat og levende hegn, og den har derfor egnede ynglebiotoper inden for hele undersøgelsesområdet.

Resultater - Rastefugle

Der blev fundet 47 arter af rastefugle, deraf seks arter der er på udpegningsgrundlaget: Blishøne, Bramgås, Grågås, Skeand, Taffeland og Troidand. De mest talrige arter var Bramgås og Hjejle. Den største forsamling af rastefugle blev talt ved første undersøgelsesrunde i dagene 16. og 17. april 2022, hvor der i alt var 3.521 rastende fugle indenfor undersøgelsesområdet – heraf 3.110 Bramgæs og 195 Hjejler.

Foto: Knopsvaner.

Tabel 3. Antal individer af pr. art af rastefugle pr. undersøgelsesperiode.

Arter (rastende) Dato	16. og 17. april 2022	02. og 03. maj 2022	15. og 16. maj 2022	01. og 02. juni 2022	12. og 15. juni 2022
Blishøne ³			17	67	59
Bramgås ³	3110	452	1	1	
Brushane					7
Bynkefugl			1		
Digesvale				73	
Dobbeltbekkasin	4	1			
Fiskehejre	2		1		2
Fjordterne					1
Gravand	8	22	11	23	
Gråand		6			15
Grågås ³	14	25	17	15	23
Gråkrage				17	5
Gul Vipstjert		6	18		
Gøg			1		
Hjejle	195				
Hvidklire	4	2	3		
Hættemåge	2		10	41	105
Canadagås				1	1
Klyde ²					124
Knarand	31	20			99
Knopsvane ³				3	2
Krikand ³	17	44			23
Nattergal			1		
Pibeand	26	4		3	
Ringdrossel		1			
Ringdue					5
Rødben	1	1	4	2	5
Rørhøg				2	
Råge				55	
Skeand	35	2			12
Sortand	1	1			
Sortklire					18
Splitterne ⁴	12				

² Klyderne er fugle fra ynglekolonierne, der har spredt sig ud i undersøgelsesområdet.

³ Trækfugleart der er på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F81 - Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde.

⁴ Rastende ved nordkyst af den vestligste del af undersøgelsesområdet.

Arter (rastende) Dato	16. og 17. april 2022	02. og 03. maj 2022	15. og 16. maj 2022	01. og 02. juni 2022	12. og 15. juni 2022
Stenpikker		6	8		
Stillits				7	
Stor Præstekrave	2			1	1
Stor Skallesluger		2	24		7
Stormmåge					35
Storspove	1			1	
Strandskade	1			8	4
Stær				10	70
Svaleklire	1	1		1	13
Taffeland ⁵				1	
Tinksmed			1		2
Troldand ⁵	54	11	5	7	18
Tårnfalk				1	
Vibe		6	3	11	40
Hovedtotal	3521	613	126	351	696

Øvrige observationer – rastende fugle

Udover kortlægningen i denne rapport er der observeret en del andre sjældne/karakteristiske rastende fuglearter i området. Et par af Sorthovedet måge holdt til i hætte-mågekolonien i Møllemarken i en uges tid i juni måned. Derudover er der registreret rastende trane og sølvhejre i området i august og september 2022.

⁵ Trækfugleart der er på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F81 - Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde.

Referencer

Miljøstyrelsen, S. (2020). *Natura 2000-basisanalyse 2022-2027. Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde*. Miljøstyrelsen.

Bilag 1 - Artsgennemgang med udbredelseskort

Små Røde prikker: Generelle kortlægningspunkter af fugle med yngleadfærd.

Store Røde Prikker: Ynglekolonier

Blå prikker: Kortlægningspunkter hvor der er konstateret unger.

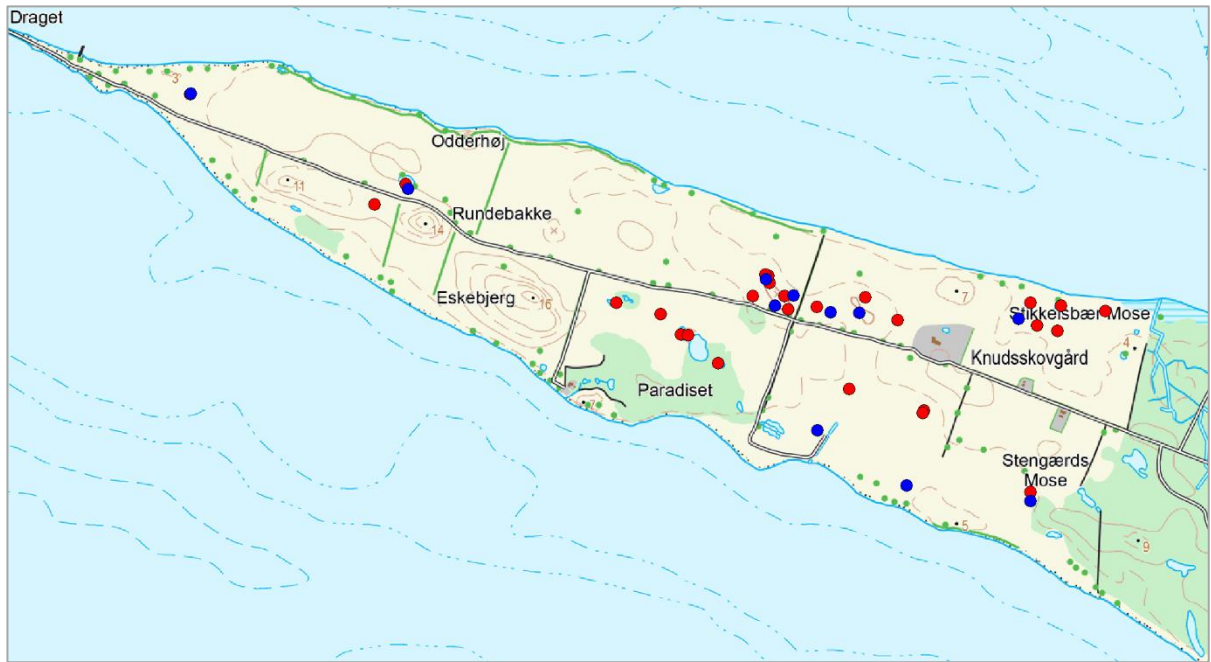
Agerhøne

Atlingand

Blishøne

Blåmejse

Bogfinke

Bomlærke

Engpiber

Gransanger

Gravand

Gråand

Grågås

Gråstrubet lappedykker

Gul vipstjert

Gulbug

Gulspurv

Gærdesanger

Gærdesmutte

Havesanger

Hvid vipstjert

Hættemåge

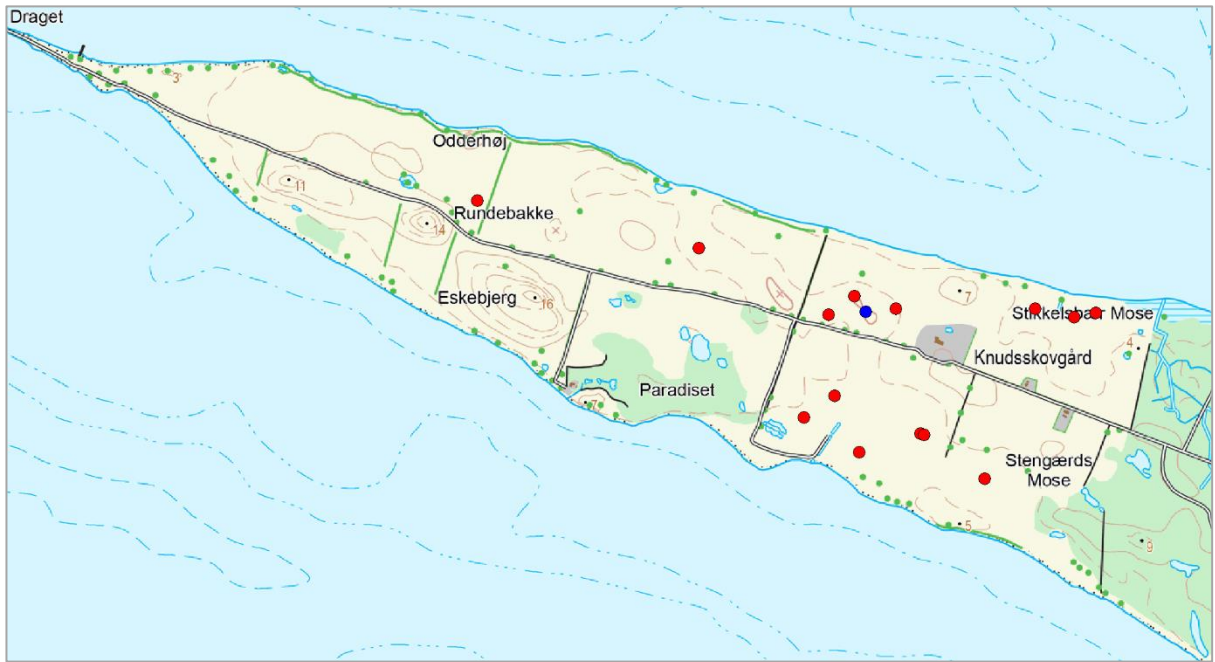
Jernspurv

Klyde

Knarand

Knopsvane

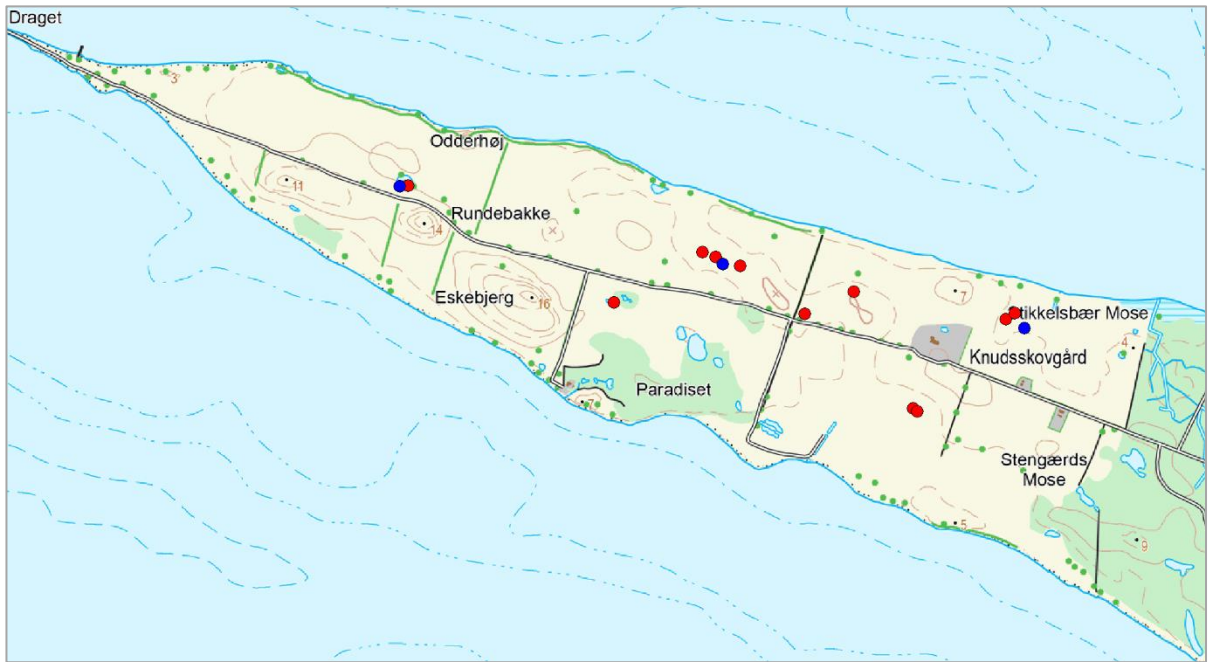
Krikand

Kærsanger

Lille lappedykker

Lille præstekrave

Løvsanger

Munk

Musvit

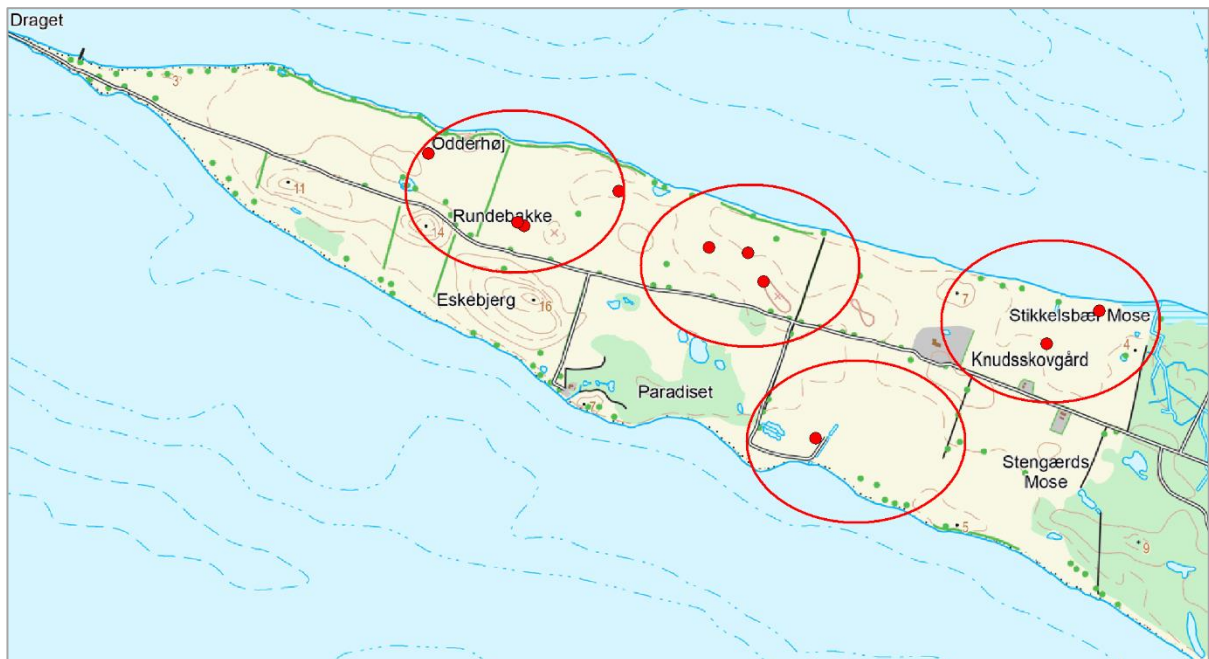
Nattergal

Ringdue

Rødben⁶

⁶ De røde cirkler viser territorier. De røde prikker er hvor Rødben er kortlagt under hvert besøg, og viser hvorledes de er rykket rundt inden for territoriet hen over yngleperioden.

Rødrygget Tornskade

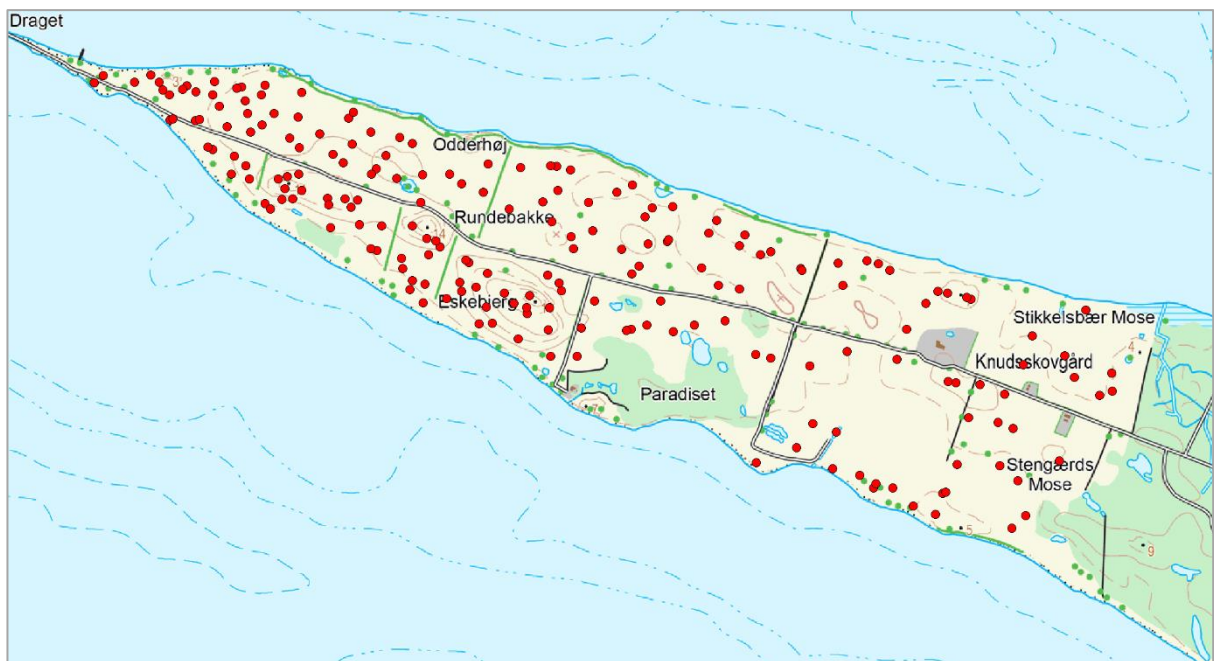
Rødstjert

Sangdrossel

Sanglærke⁷

⁷ Antallet af prikker er ca. 200 og viser registreringspunkter for to kortlægninger: Første kortlægning i perioden 16. april 2022 til og med 15. maj 2022 og anden kortlægning i perioden 1. juni 2022 til 15. juni 2022. Resultatet for den første periode var 107 par og for anden periode 96 par.

Skeand

Solsort

Stor Præstekrave

Stor Skallesluger

Stormmåge

Strandskade

Tornirisk

Tornsanger

Trolsand

Vibe

